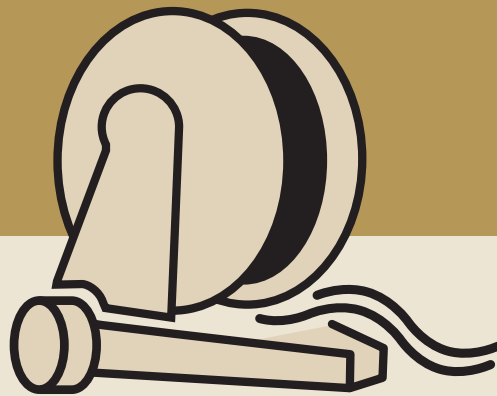

Oogst 2018

Resultaten KAVB

De KAVB is er voor u!

Sinds 1860 is de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB) de verbinding tussen ondernemers in de bloembollensector, de overheid en de omgeving. Samen met 1.200 aangesloten leden behartigt de KAVB elke dag, nationaal en internationaal, de belangen van de ondernemers in de sector. De vereniging is het kenniscentrum waar ondernemers, de overheid en de omgeving terecht kunnen met vragen over de veredeling, teelt, export en broeierij van bollen. Ook in 2018 is het de KAVB gelukt om samen met de leden mooie resultaten te boeken. Vooral op de onderwerpen duurzaamheid, zichtbaarheid van de sector en kwaliteit is veel bereikt. In dit jaarverslag treft u een aantal mooie behaalde resultaten.

Topresultaten

In 2018 zijn veel kleine én grote resultaten geboekt. Voor sommige resultaten was een langdurig, intensief en complex traject nodig. Andere resultaten zijn op één middag bereikt. Graag lichten wij de volgende resultaten eruit in willekeurige volgorde:

- 1 Ondernemers mochten blijven beregenen in een zeer droge zomer.
- 2 Bredere toelating van gewasbeschermingsmiddelen voor “kleine teelten”.
- 3 Met de Belastingdienst is een afspraak gemaakt over de waarde van een bollenkraam waarmee duidelijkheid is voor ondernemers bij de belastingaangifte.
- 4 Vrijstellingen voor de middelen Apollo, Asulam en ECA-water.
- 5 Nieuwe of versnelde toelating van gewasbeschermingsmiddelen waaronder AZ-500, Starane Top en Velum Prime.
- 6 Het onderzoek van bollenprofessor Richard Immink wordt voortgezet.
- 7 Emissie naar het oppervlaktewater is aantoonbaar verminderd.
- 8 Registratie van cultivars bij de KAVB biedt nog betere bescherming door uitspraak rechter.
- 9 12 miljoen consumenten bereikt met positieve PR-campagne over de bloembollensector.
- 10 cao Open Teelten afgesloten voor meerdere jaren.

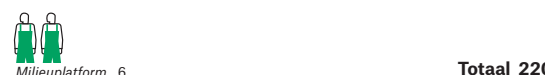
Speciaal voor KAVB-leden

De KAVB heeft ook in 2018 een groot aantal diensten exclusief aan leden aangeboden. Van onder andere de volgende diensten is door de leden flink gebruik gemaakt:

- Gebruik Proef- en monstertuin
- Korting op het vakblad Greenity
- Arbitrage en juridisch advies
- Unieke bibliotheek
- Voordelige kredietverzekering
- Database geregistreerde cultivars
- Toegang tot het uitgebreide netwerk en exclusieve bijeenkomsten

Veel actieve leden

De leden van de KAVB zijn actief betrokken bij het werk van de vereniging. In 2018 waren dat er meer dan tweehonderd, verdeeld over onder meer de volgende activiteiten.

Totaal 220

De KAVB vindt het belangrijk dat de bloembollensector goed in beeld is bij de politiek, de overheid en de maatschappij. Vandaar dat in 2018 een actieplan is uitgevoerd waarmee mooie resultaten zijn geboekt. Leden worden met grote regelmaat betrokken bij activiteiten van de KAVB via nieuwsbrieven en bijeenkomsten. Daarnaast informeert de KAVB sectorgenoten via Greenity, de website en social media.

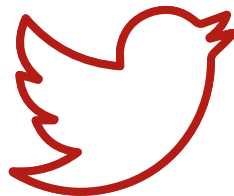
Feiten & cijfers Zichtbaarheid

Het is de KAVB-productgroep Iris gelukt om het gewas iris op 8 mei volop op de radio en TV te krijgen. Namens de iristelers gaf Veronica-dj Giel Beelen die dag elf irisboeketten weg aan mensen die Iris heten. De actie ging viral en heeft ruim 726.000 mensen bereikt.

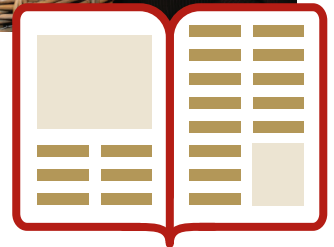

1.556 volgers
KAVB-Facebookpagina
www.fb.com/deKAVB

4.000 volgers
van KAVB-medewerkers
op twitter

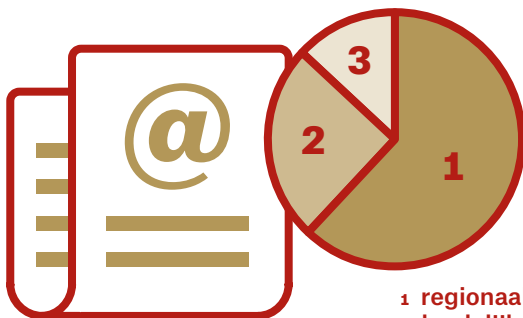
De KAVB grijpt alle gelegenheden aan om de bloembollensector bij de politiek en beleidsmakers goed onder de aandacht te brengen. Medewerkers en bestuurders zijn regelmatig in Den Haag en Brussel. Ook organiseert de KAVB jaarlijks veel werkbezoeken voor politici bij bollenbedrijven.

PR-campagne 2018:
140 publicaties met
een bereik van bijna
12 miljoen consumenten

zichtbaarheid buiten de sector

zichtbaarheid binnen de sector

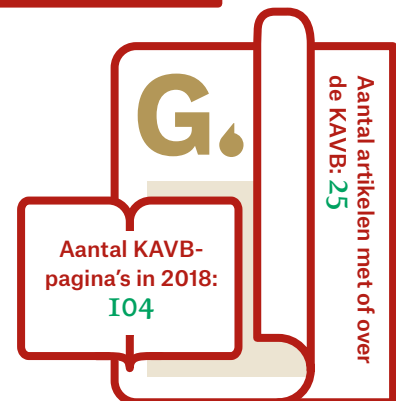

100 digitale nieuwsbrieven
aan leden

412 unieke bezoekers per week

Bijeenkomsten

Oplage Greenity: 2.500

Kwantiteit Voldoende water

Wekenlang viel er in de zomer van 2018 geen neerslag. Toch lukte het in het westen van Nederland om de bloembollensector te voorzien van voldoende water. De KAVB hield in die periode intensief contact met vooral het Hoogheemraadschap van Rijnland en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Daarbij werd gelet op de hoeveelheid water en op het zoutgehalte. Zo kon bijvoorbeeld tijdig een afsluiting in de Leidsevaart worden geplaatst waardoor er geen verzilt water de Bloembollenstreek binnen kon trekken.

'Blij met permanente hevels'

In 2018 heeft Waterschap Zuiderzeeland, mede door jarenlange inzet van de KAVB, in de Westermerepolder van de Noordoostpolder twee permanente hevels aangelegd. Daarmee kunnen agrarisch ondernemers in de omgeving van

Espel en Tollebeek altijd beschikken over voldoende en kwalitatief goed oppervlaktewater. Dat is nodig, omdat ondernemers in de polder last hebben van zoute kwel, dat bij beregenen een praktisch probleem kan vormen. Kringbestuurslid Marie-Carien Sloomman-Claassen: "Ik ben blij met dit resultaat. De agrarisch ondernemers, waaronder bloembollentelers, krijgen nu de garantie dat ze altijd over goed oppervlaktewater kunnen beschikken. Het zoutgehalte wordt permanent gemeten. Zodra dit boven een grenswaarde komt, wordt er water uit het IJsselmeer ingelaten."

Kwaliteit 75% minder erfemissie

Het project 'Schoon Erf, Schone Sloop' helpt ondernemers om inzicht te krijgen in de manier waarop gewasbeschermingsmiddelen via het erf in het oppervlaktewater kunnen komen. In 2018 deden aan dit project op initiatief van de KAVB maar liefst 175 ondernemers mee, verspreid over heel Nederland. Door hun deelname zijn ze er in geslaagd om de afspoeling vanaf het erf met 75% terug te brengen.

Aan de slag met waterzuivering

Sinds 1 januari 2018 geldt een zuiveringsplicht voor glastuinbouwbedrijven. Afvalwater van die bedrijven mag alleen worden afgevoerd naar het oppervlaktewater als het schoon is. Waterzuivering zou voor de bloembollensector ook interessant kunnen zijn om het water van het erf schoon te maken. Daarom heeft de KAVB het project Bollenteelt Waterproof opgezet samen met verschillende ondernemers en meerdere waterschappen. In het project wordt onderzocht welke zuiveringssystemen inzetbaar zijn in de bloembollensector.

Schonere Onderduikerstocht

Langs de Onderduikerstocht in de Noordoostpolder zijn veel agrarisch ondernemers actief. Waterschap Zuiderzeeland meet de waterkwaliteit en zag dat er te hoge concentraties van diverse middelen in het water zaten. In 2017 is het gebiedsproces Onderduikerstocht gestart onder leiding van de KAVB. In 2018 is met ondernemers, die aan deze watergang telen, gewerkt aan maatregelen die de waterkwaliteit verbeteren.

KAVB wint de 'Faas'

Tijdens de open dagen van ROL (Regionaal Onderzoek Lelieteel) kreeg de KAVB de 'Faas' uitgereikt door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Centrum voor Landbouw en Milieu. De Rob Faasen Wisselbeker is een onderscheiding die wordt toegekend aan personen of instanties die zich inzetten op het terrein van schoon oppervlaktewater. De KAVB ziet de prijs als een waardering voor de inzet van alle leden om te werken aan een schoner milieu.

Project Verziltingskennis

De langdurige droogte in de zomer van 2018 maakte duidelijk dat in de kustgebieden verzilting voor grote problemen kan zorgen. Feitelijke kennis over het moment waarop schade optreedt is echter niet volledig. Op initiatief van de KAVB is het project Verziltingskennis gestart. Tulpentelers in zes regio's gaan aan de slag om meer inzicht in zoutgehaltes en mogelijke schade te krijgen. Partijen die meedoen zijn, naast de telers, onder meer Rijkswaterstaat en verschillende waterschappen.

Visie KAVB op water kwam goed van pas in extreem droog jaar

Verzilting Volop zoutgehalte meten

Veel zout in het oppervlaktewater kan schadelijk zijn voor bloembollen. In de kuststreken was in de zomer van 2018 de zorg om verzilting groot. Om inzicht te krijgen in het zoutgehalte zijn telers in de kop van Noord-Holland volop aan de slag gegaan met zoutmeters. Deze gegevens voeren de ondernemers in op een website waarop is te zien hoe hoog de zoutgehaltes in het hele gebied zijn. Via de Watercommissie van de KAVB Kring Noordelijk Zandgebied is contact onderhouden met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Bij dreigende hoge zoutgehaltes neemt het schap snel maatregelen.

Trips in hyacint aangepakt

Tripsen kunnen voor veel schade zorgen aan geholde of gesneden bollen. Omdat dit het uitgangsmateriaal is voor drie tot vier jaar, is bestrijding ervan essentieel. Chemische gewasbeschermingsmiddelen zijn niet beschikbaar. Met geld dat hyacintentelers bijeenbrachten in het Hyacinten Onderzoeksfonds van de KAVB is onderzoek gedaan naar een temperatuurbehandeling die tripsen doodt. Het resultaat is zo goed dat dit door de deelnemers aan het fonds inmiddels toegepast wordt. Arjan Hogervorst, voorzitter van de KAVB-productgroep Hyacint en het Hyacinten Onderzoeksfonds, is goed te spreken over het onderzoek dat is uitgevoerd. “Middelen hiervoor waren er niet meer. Heetstoom zou kunnen, maar dan moet je dat wel eerst goed onderzoeken. Dat is nu gebeurd. Het resultaat is al bruikbaar maar ondernemers zullen nog wel de nodige ervaringen moeten opdoen. Zo wordt vanzelf duidelijk welke technische aanpassingen nog nodig zijn.”

Onderzoek

Investeren in de toekomst

In 2018 heeft de KAVB het initiatief genomen voor de totstandkoming van de visie Vitale Teelt 2030, samen met Wageningen University & Research, Greenport Noord-Holland Noord en Greenport Duin- en Bollenstreek. De visie is opgesteld na gesprekken met ondernemers uit veredeling, teelt, broeierij en handel en na overleg met andere relevante partijen binnen en buiten de sector. Tijdens een feestelijke bijeenkomst bij Kasteel Keukenhof heeft Jaap Bond, voorzitter van het Landelijk Milieuoverleg Bloembollen, de visie aangeboden aan de sector. De visie is alom goed ontvangen en kreeg meteen een vliegende start met de toekenning van twee grote onderzoeksprojecten door de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen. In het project Bollenrevolutie 4.0 zet de

sector in op het ontwikkelen van nieuwe technieken om de teelt gezond te houden. Er wordt ingezet op robotisering en automatisering bij onder meer het ziekzoeken en het verwerken van bollen. In het project De Groene Tulp wordt ingezet op duurzame methoden om de teelt van dit icoon van Nederland toekomstbestendig te maken. Beide projecten worden geleid door de KAVB en worden deels gefinancierd door het Fonds Innovatie Tulp.

Bloei tulp versnellen

In 2012 is het de Fonds Innovatie Tulp, met hulp van het ministerie van LNV, gelukt om voor de bloembollensector een eigen hoogleraar bloembollenfysiologie aan de Wageningen Universiteit aan te stellen. Nu, 6 jaar later, is het eerste deel van het onderzoek afgerond en kan prof. Richard Immink door met zijn veelbelovende onderzoek dankzij bijdragen vanuit het KAVB Fonds Innovatie Tulp (FIT) en Stimuflori. Binnen de Leerstoel Bloei en reproductie van siergewassen is in 2018 een nieuw project gestart onder de naam: Life Cycle Shortening: The key towards sustainable tulip production.

Beter inspelen op problemen

Op 13 december 2018 stemden de Algemene Ledenvergadering van de KAVB in met het opzetten van een onderzoeksprogramma voor de bloembollensector dat gefinancierd wordt via een verplichte financiële bijdrage van bloembollen- en bolbloemenbedrijven. Deze stap is gezet om snel en goed in te kunnen spelen op de uitdagingen waar de sector mee te maken heeft zoals productkwaliteit en duurzaamheid. De KAVB heeft dit onderwerp besproken op alle kringledenvergaderingen en heeft ook via een digitale enquête de mening gepeild. De overgrote meerderheid bleek warm voorstander te zijn van gezamenlijk gefinancierd onderzoek. De KAVB werkt zowel het onderzoeksprogramma als de aansturing van het programma in 2019 verder uit.

Alle onderzoeksfondsen op een rij

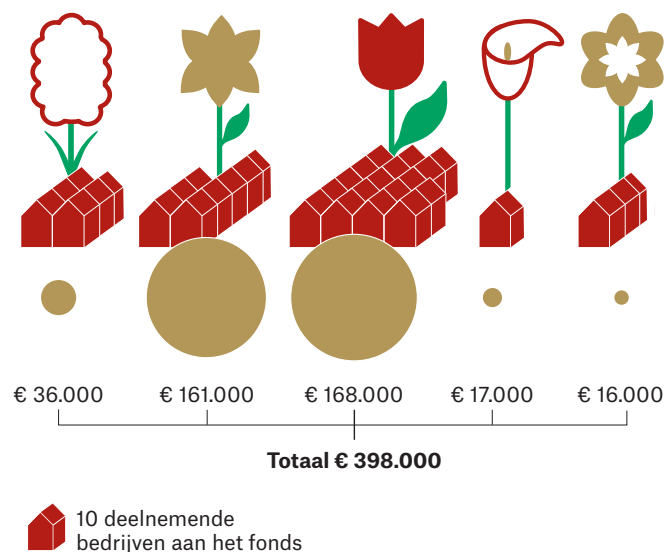
Voor een aantal gewassen is op initiatief van de betreffende KAVB productgroepen een onderzoeksfonds opgericht om actuele problemen aan te pakken. De deelnemende bedrijven brachten op vrijwillige basis zo'n 400.000 euro bijeen voor teelttechnisch onderzoek. De deelnemers zijn nauw betrokken bij de projecten en bouwen door deelname een kennisvoorsprong op. De stand van zaken in 2018 was als volgt:

Onderzoeksfondsen KAVB voorzien duidelijk in een behoefte

Een greep uit de onderzoeksprojecten die in 2018 via de fondsen gefinancierd zijn:

- Virusvrij afzetgericht telen tulp en lelie
- Systeemaanpak lelie
- Ecologische lelieteelt selectie middelen
- Versnellen bloei tulp
- CATT tulpengalmijt
- Biologische bestrijding mijten tulp
- Het nieuwe verwerken
- Heetstook stengelaaftjes narcis
- Verzoling Zantedeschia

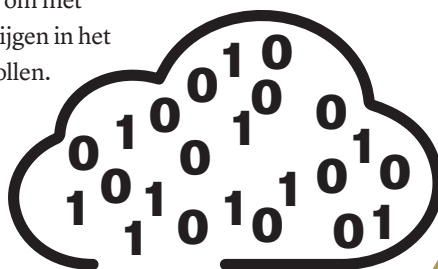
Budgetten onderzoeksfondsen KAVB

De KAVB werkt aan een groot aantal onderwerpen die direct voor u van belang zijn.

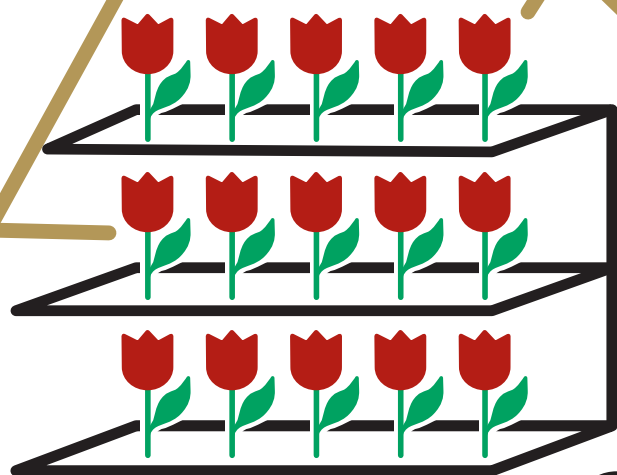
Project Data Science

gestart met vijftien partners binnen en buiten de sector. Doel is om met veel data meer inzicht te krijgen in het bewaarproces van bloembollen.

Project 'Kas zonder gas'

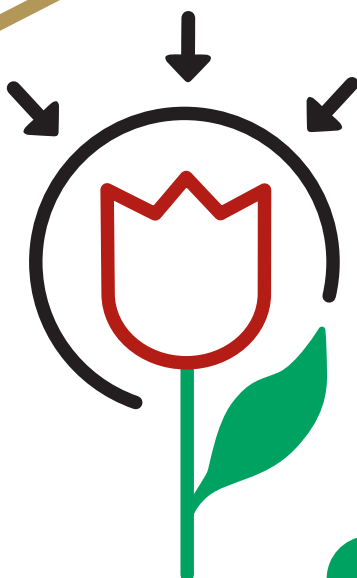
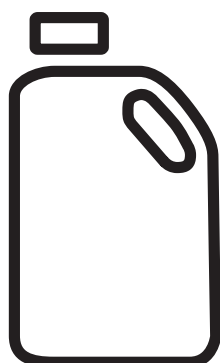
bij Ruijter Bloembollen in Slootdorp

Project 'Meerlagenteelt 3.0'

bij de WUR in Bleiswijk

Nieuwe middelen toegelaten en vrijstellingen gerealiseerd, o.a. Velum Prime, Apollo, AZ-500, Asulam en ECA-water

Oplevering visie Vitale Teelt 2030.

De KAVB-bibliotheek voegde in 2018 meer dan vijfhonderd nieuwe publicaties toe.

In 2018 kwamen er vanuit het project Studiebol zes nieuwe boeken uit over de teelt en broei van bolgewassen en over ziekten en plagen.

KAVB-Jong! brengt jonge ondernemers samen die nadenken over het ondernemerschap en bedrijven bezoeken in de agrarische sector.

KAVB ondertekent de Nationale Bijenstrategie en zet zich daarmee in voor de gezondheid van bijen in Nederland.

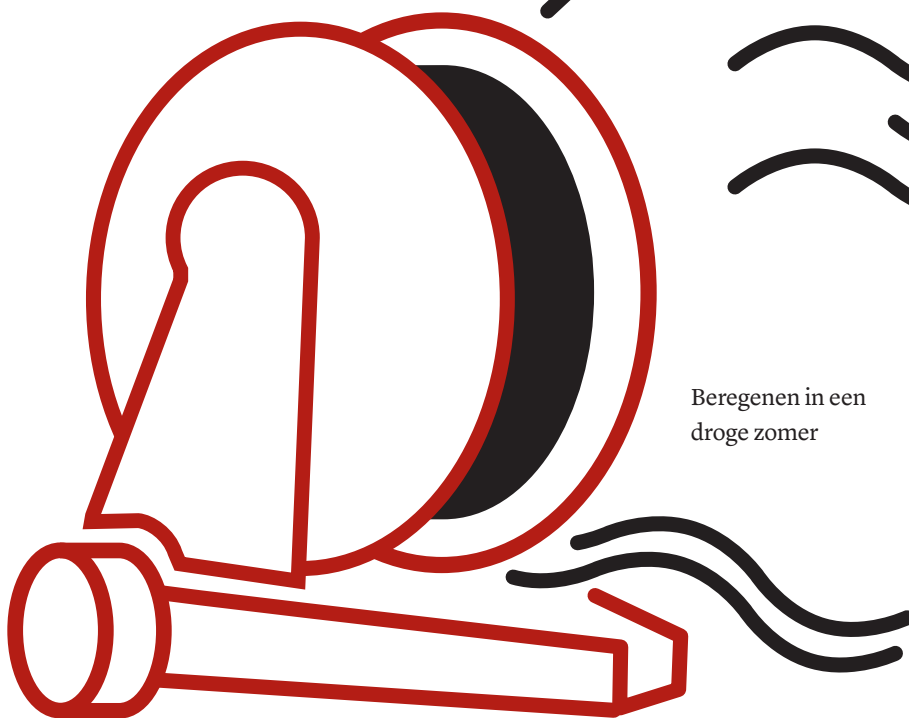
Sterkere registratie
nieuwe cultivars KAVB

Afspraken met de
Belastingdienst
over waardering
bloembollenkramen.

Via gerichte PR-campagnes
de consument informeren
over de bloembollensector.

Actieve betrokkenheid bij
onderzoek naar de blootstelling
van omwonenden aan
gewasbeschermingsmiddelen.

Beregenen in een
droge zomer

Via 'Schoon Erf, Schone
Sloot' en de aanleg van
ijzerzanddrainage werken
ondernemers actief mee aan het
verbeteren van de waterkwaliteit.

Naamgeving

Nieuwe cultivargroep

Binnen het gewas tulp neemt het aantal bloemvormen toe. Een van die vormen is de zogenoemde Coronet, ooit gevonden in de tulp 'Princess Elizabeth' en geregistreerd als 'Picture'. De afgelopen tien jaar zijn er meer tulpen met deze bloemvorm geregistreerd. Voor de KAVB als internationale registratieautoriteit van tulpen reden om hiervoor een nieuwe groep in te richten: de Coronetgroep. In verschillende nationale en internationale tijdschriften is deze aanpassing gepubliceerd.

Zijn mutanten voldoende onderscheidend?

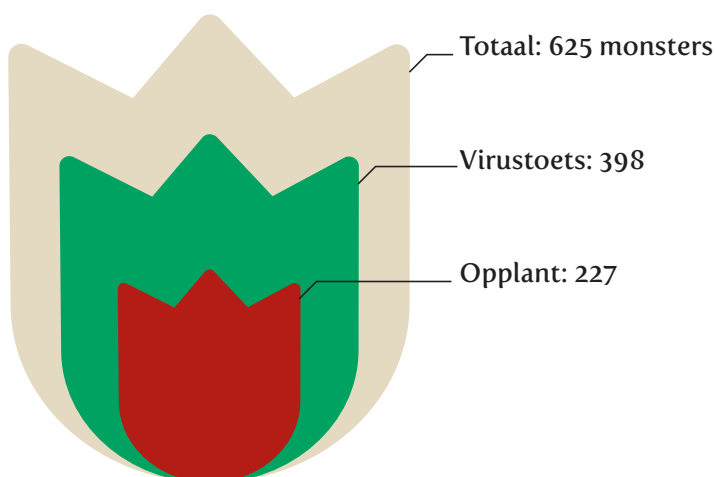
De KAVB en de Naktuinbouw hebben in 2018 samen een studie gedaan naar de manier waarop wordt bepaald of een cultivar voldoende onderscheidend is ten opzichte van het bestaande sortiment. Met name bij mutanten van tulpen is de vraag soms aan de orde in hoeverre de diverse mutanten voldoende onderscheidend zijn. In dit project zijn mutanten van een aantal cultivars met elkaar vergeleken volgens de uitgangspunten die de KAVB hanteert bij het maken van een rasbeschrijving voor registratie. De Naktuinbouw past deze uitgangspunten toe bij de beoordeling van een cultivar die is aangemeld voor kwekersrecht. Vastgesteld is dat de gehanteerde manier van werken voldoende garantie biedt voor onderscheidbaarheid. Op onderdelen is voorgesteld om vervolgonderzoek te verrichten.

Duizend nieuwe foto's

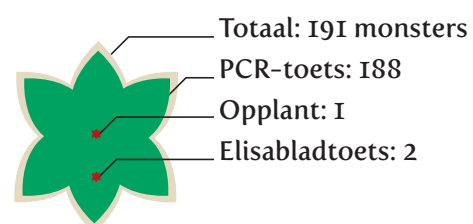
De database met alle door de KAVB geregistreerde bol- en knolgewassen bevat van steeds meer cultivars een of meer foto's. In 2018 zijn er meer dan duizend nieuwe foto's toegevoegd. Dit betreft onder andere zo'n vierhonderd nieuwe cultivars die recent zijn geregistreerd. Daarnaast zijn in het voorjaar van 2018 op de KAVB-proef- en monstertuin ook een fors aantal tulpencultivars gefotografeerd die al waren geregistreerd, maar waar nog geen foto van beschikbaar was in de database. De volledige database inclusief de foto's is toegankelijk voor alle leden van de KAVB.

Feiten & cijfers Monstername

Aantal monsters tulp in 2018

Aantal monsters lelie in 2018

Regionale activiteiten

I Noordelijk Zandgebied

Telers meten in samenwerking met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier het zoutgehalte van het oppervlaktewater. In de droge zomer van 2018 kon hierdoor snel op dreigende verzilting worden ingespeeld.

7 Noord- en Oost Nederland

Een aantal bedrijven in Drenthe teelt bloembollen rond het stroomgebied van de Drentsche Aa. Deze rivier wordt onder meer gebruikt als bron voor drinkwater. Schoon water is daarom essentieel. Telers die hier telen werken samen in een project waarin ze nagaan op welke manieren ze het afspoelen van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen tot een minimum kunnen beperken.

2 **4** Flevoland en West-Friesland

Najaar 2018 namen telers in deze kringen het initiatief om bollen te planten waar burgers van kunnen genieten in het voorjaar. In Hoorn gebeurde dit met Burendag in een van de wijken van deze stad. Buurtgenoten stopten duizenden bollen in de grond. In Flevoland gingen scholieren aan de slag om op het Tulpenbelevingsveld in Almere tulpen te planten.

3 Kennemerland

Telers die willen investeren in maatregelen op het gebied van water of bodem kunnen gebruik maken van het Landbouwportaal.

Via deze digitale dienst kunnen ze kennis en financiële ondersteuning regelen. Deelnemer Cornel van Schagen:

“Dit initiatief hielp mij om deze stap te zetten, want het ging wel om een forse investering die ik wilde doen voor mijn bedrijf.”

5 Bloembollenstreek

Meer dan tweehonderd borden werden in het voorjaar in de bollenvelden geplaatst in deze kring. KAVB en Keukenhof namen samen het initiatief om op deze manier aan toeristen uit te leggen dat foto's maken van de velden geen probleem is maar het door het gewas lopen wel.

6 Zuidwest-Nederland

Een groep telers is in deze kring gestart met het werken aan een gesloten erf. Een van de bedrijven nam hiertoe het initiatief. Collega's waren geïnteresseerd en gaan na op welke manieren zij hun erfwater kunnen opvangen en reinigen voordat het naar het oppervlaktewater gaat.

8 Zuidoost-Nederland

Op 28 mei bezocht minister Carola Schouten van LNV een fruitteeltbedrijf in Opijnen. Dit bedrijf is een van de deelnemers aan de pilot Systeemaanpak Duurzame Gewasbescherming. Hieraan doet ook bloembollenteler Wilbert Mans uit Weert mee, die lelies van Boltha teelt. Tijdens dit bezoek legde hij aan de minister uit hoe het project op zijn bedrijf verloopt. “We willen als telers graag duurzaam telen. Steun daarbij van de overheid mag best wat sneller komen.”

Gewasbescherming

Ruime gewasgroepen

Voor met name gewassen met een kleine teeltoppervlakte is het steeds lastiger om toelatingen van nieuwe middelen te realiseren. Toelatingen moesten per gewas worden aangevraagd. Daar is in 2018, na jarenlange lobby door de KAVB, verandering in gekomen. Alleen tulp en lelie hoeven nog apart te worden benoemd. Alle andere bolgewassen vallen nu in een van twee nieuwe groepen: najaarsgeplante of voorjaarsgeplante bolgewassen. Hierdoor wordt het voor producenten van gewasbeschermingsmiddelen goedkoper en daarmee gemakkelijker om middelen met een breed etiket te introduceren voor de bloembollensector. Zo kon fungicide Switch niet alleen voor tulp maar in één keer ook voor alle andere najaarsgeplante en voorjaarsgeplante bollen (behalve lilies) worden toegelaten.

Nieuwe toelatingen

Mede door de inzet van de KAVB konden in 2018 een aantal nieuwe middelen een toelating krijgen. Dit betrof bijvoorbeeld een snellere toelating van Velum Prime, dat toepasbaar is in het dompelbad om stengelaaltjes te doden. Ook is het mijtenmiddel Apollo na diverse vrijstellingen nu regulier toegelaten. Ook dit middel is toepasbaar in het dompelbad. Het onkruidbestrijdingsmiddel AZ-500 is toegelaten voor alle voorjaarsgeplante gewassen, waaronder knolbegonia. Het heeft een werking op eenjarige, breedbladige onkruiden. Voor zes middelen heeft de KAVB een aanvraag ingediend bij het Fonds Kleine Toepassingen. Eind 2018 zijn hiervan vier gehonoreerd. Ten slotte vroeg de KAVB niet alleen voor ECA-water maar ook voor Asulam met succes een vrijstelling aan.

Voorlichtingscampagne handhaving

In het voorjaar van 2018 startte de NVWA een handhavingsactie in de bloembollensector. Aangekondigd was dat zo'n vierhonderd bedrijven gecontroleerd zouden worden. Om ondernemers goed voor te bereiden op deze actie, is vanaf november 2017 in elke editie van Greenity op de KAVB-pagina's een artikel of een cartoon geplaatst die betrekking had op deze controle. In 2019 wordt bekend hoe de sector heeft gescoord tijdens deze controleronde.

Vrijstelling ECA-water

Een van de nieuwe technieken om ziekten en plagen in het kookbad te bestrijden, is de inzet van zogeheten ECA-water. Door elektrolyse ontstaat chloor uit keukenzout dat in water is opgelost. Omdat dit plantenziekten doodt, is sprake van een gewasbeschermingsmiddel. De KAVB vroeg een vrijstelling aan bij het ministerie van LNV voor het teeltseizoen 2018.

Teler Peter Klaver uit Anna Paulowna is tevreden met dit resultaat. "We kunnen nu legaal schoon werken. Dit is een prima alternatief met toekomst."

Inzet KAVB in Nederland, de Europese Unie & wereldwijd

Nederland

De KAVB heeft in 2018 fors ingezet op de onderwerpen “gewasbescherming” en “water”. Vooral het behoud van een breed pakket gewasbeschermingsmiddelen is speerpunt van de vereniging. Mooi resultaat was afgelopen jaar de bredere toelating van gewasbeschermingsmiddelen voor zogeheten “kleine teelten”. In plaats van toelatingen per gewas kunnen middelen nu worden toegelaten voor de hele groep voorjaarsbloeiers of zomerbloeiers. Bij het onderwerp water gaat het vooral om de beschikbare hoeveelheid water en de waterkwaliteit. Steeds vaker treden er problemen op door extremer weer en verzilting. Daarom heeft de KAVB in 2017 een visie op water gemaakt. Dit kwam goed van pas in 2018 dat als extreem droog jaar de boeken in is gegaan. Bij droogte mogen bloembollen wel worden beregend, terwijl dat niet geldt voor de meeste andere gewassen. De KAVB heeft zich met succes hard gemaakt voor het toepassen van deze uitzondering.

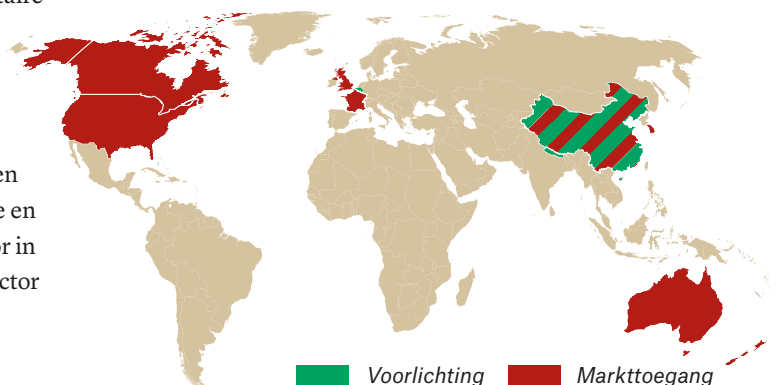

Europese Unie

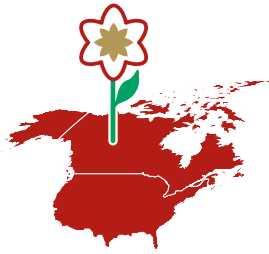
De wet- en regelgeving van de Europese Unie is van toepassing op alle lidstaten van de EU. Veel van deze regels hebben daarom consequenties voor de bloembollensector. De KAVB vindt het van groot belang om hierbij goed betrokken te zijn en daar waar nodig inspraak te leveren. In 2018 heeft de KAVB de belangen van de bollensector behartigd bij onder meer het tot stand komen van de nieuwe Europese plantgezondheidswet, het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en de regelgeving over nieuwe veredelingstechnieken. Ook praat de KAVB nu al mee over de herziening van de Europese Verordening voor gewasbeschermingsmiddelen die naar verwachting in 2024 wordt aangepast.

De wereld

Bloembollen gaan de hele wereld over. Daarom moeten bloembollen van topkwaliteit zijn en voldoen aan strenge fytosanitaire eisen. De KAVB zet zich samen met de KAVB-productiegroepen, de BKD, de NVWA en andere brancheorganisaties in om haalbare kwaliteitseisen te realiseren en te waarborgen. Nationaal en internationaal. Met als doel het behoud van een zo groot mogelijke afzet van bloembollen en bolbloemen binnen Nederland, binnen de Europese Unie en naar landen buiten de Europese Unie. De KAVB doet dit door in te zetten op onderzoek, versterking van het imago van de sector en onderhandelingen.

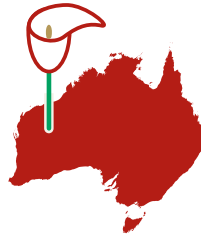

VS & Canada

De Noord-Amerikanen stellen hoge eisen aan de gezondheid van onder andere Nederlandse narcissen. Op verzoek van de productgroep Narcis is in 2018 een survey uitgevoerd naar de normstelling van zichtbaar virus in narcissen.

Australië

Australië werkt aan een systeemaanpak voor de export van Zantedeschia naar dit land. De KAVB leverde voor het overleg hierover tussen Nederland en Australië relevante informatie aan vanuit de productie.

België

Knolcyperus is niet alleen een blijvend onkruidprobleem in Nederland, maar komt ook in andere Europese landen voor. Samen met organisaties in Nederland en België is de KAVB op zoek naar de nieuwste inzichten om knolcyperus aan te pakken.

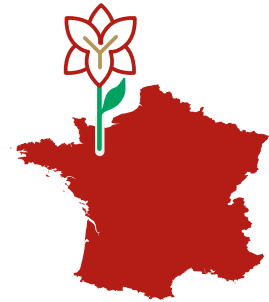
China

Algemeen voorzitter René le Clercq heeft op de World Garden Show in Chang'an een presentatie gegeven over de Nederlandse bloembollensector. Met Chinese overheden en brancheorganisaties sprak hij over actuele ontwikkelingen op het gebied van teelt en export.

Verenigd Koninkrijk

De naderende Brexit baart kwekerij en export zorgen. In 2018 heeft de KAVB gepleit voor goede afspraken met de bloembollensector. De KAVB heeft o.a. deelgenomen aan een bijeenkomst voor brancheorganisaties in Londen waar over de gevolgen van de Brexit voor de agrarische sector werd gediscussieerd.

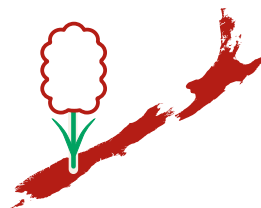
Frankrijk

Nederlandse ondernemers telen soms ook bollen in Frankrijk. Door een Frans verbod op een aantal gewasbeschermingsmiddelen wordt met name de liliëteelt daar vanaf 2019 een stuk ingewikkelder. De KAVB overlegt met de betreffende ondernemers en de Franse autoriteiten over de consequenties.

Nepal

De KAVB vindt het belangrijk om telers en exporteurs van bolgewassen over de hele wereld met elkaar in contact te brengen. In 2018 leverde de KAVB onder andere een bijdrage aan de totstandkoming van een werkbezoek van een Nepalees bedrijf aan Nederland.

Nieuw-Zeeland

Nieuw Zeeland overwoog om de eisen bij import van hyacinten aan te scherpen. De KAVB is in 2018 betrokken geweest bij het aanleveren van informatie en het zoeken naar oplossingen.

Zuid-Korea

Per 1 december 2017 is nieuwe wetgeving van kracht geworden in Zuid-Korea. In maart 2018 bezocht de Koreaanse fyto-sanitaire dienst Nederland om met Nederland de mogelijkheden te bespreken voor het voortzetten van het protocol. De vraag lag voor welke alternatieven Nederland kan bieden voor het toetsen bij import. De KAVB is hierover in gesprek met de BKD en de NVWA.

In 2018 is een flink aantal onderwerpen internationaal aangepakt. Op deze pagina een aantal landen uitgelicht.

**KONINKLIJKE
ALGEMEENE VEREENIGING VOOR
BLOEMBOLLENCULTUUR**

Postbus 175 | 2180 AD Hillegom
Bezoekadres: Weeresteinstraat 10a
2181 GA Hillegom
t. (0252) 536 950
e-mail: kavb@kavb.nl
www.kavb.nl

Colofon

Oogst 2018 is een initiatief
van Koninklijke Algemeene
Vereeniging voor
Bloembollencultuur (KAVB)
Redactie Arie Dwarswaard
Fotografie René Faas (Greenity),
Keukenhof en KAVB
Vormgeving en info-graphics
Tine van Wel